

draped his shawl over one shoulder, and knelt on his right knee.

བཅོམ་ལྷན་འདས་ག་ལ་བ་དེའོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྒྲུབ་བརྟུང་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དྲི།

joining his palms, he bowed toward the blessed one and said,

།བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་ཚྲོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཕན་གདགས་པའི་དམ་པ་ཇི་སྟེད་པས་ཕན་གདགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་ཚྲོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་གཏད་པའི་དམ་པ་ཇི་སྟེད་པས་ཡོངས་སུ་གཏད་པ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དྲི།

blessed one, it is marvelous that the tathagata, the arhat, the perfectly enlightened buddha has imparted to bodhisattva great beings whatever sublime means of benefiting them, as well as all the supreme means of imparting them to the tathagatas, arhats, genuinely perfect buddhas.

བདེ་བར་གཤེགས་པ་རིམ་ཆར་དྲི།

blissful one, this is marvelous.

།བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་ཇི་ལྟར་གནས་པར་བགྱི།

blessed one, how should those who have entered the bodhisattvadyana abide?

ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བགྱི།

how should one practice it?

ཇི་ལྟར་སེམས་རབ་ཏུ་གཟུང་བར་བགྱི།

how should one embrace the mind?

།དེ་བཞིན་གསོལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་བཀའ་སྤྱུལ་དྲི།

the blessed one replied to senior sudbhuti,

།རབ་འབྱོར་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ།

well said, sudbhuti, well said.

།རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཕན་གདགས་པའི་དམ་པས་ཕན་བཏགས་སོ།

sudbhuti, it is so. it is just as you say. the tathagata has performed a supreme act of benefiting bodhisattva great beings.

།དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གཏད་པའི་དམ་པས་ཡོངས་སུ་གཏད་དོ།

the thus-gone one has entrusted bodhisattva great beings with a supreme entrustment.

།རབ་འབྱོར་དེ་དེ་ཕྱིར་ཉན་ལ་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱང་ཞིག་དང་།

so, sudbhuti, listen well and keep in mind what i am about to say.

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་ཇི་ལྟར་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་སེམས་རབ་ཏུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་རས་ཚྱོད་ལ་བཞད་དོ།

i shall explain to you how those who have entered the bodhisattvadyana should abide, how they should practice, and how their minds should be absorbed.

ཁཚམ་ལྷན་འདས་དེ་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསོལ་ནས་ཚེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ལྟར་ཉན་པ་དང་།

so it is, said the venerable sudbhuti. and he listened as the blessed one had instructed.

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་དོ།

the blessed one replied,

ཁབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་འདི་སྐྱེས་དུ་བདག་གིས་ཅི་ཙམ་སེམས་ཅན་དུ་བསྟུ་བར་བསྟུས་པ་སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་པ་འཇམ།

མངལ་ནས་སྐྱེས་པ་འཇམ། རྫོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་འཇམ། བརྟུ་ཏི་སྐྱེས་པ་འཇམ། གཟུགས་ཅན་ནས། གཟུགས་མེད་པ་འཇམ། འདུ་ཤེས་ཅན་ནས།

འདུ་ཤེས་མེད་པ་འཇམ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཇི་ཙམ་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པས་བདག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཐུ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་འགྲོ་བའོ།

in this regard, sudbhuti, those who have embarked on the vehicle of the bodhisattvas will attain final nirvana in the realm of the transcendence of suffering where no matter how many beings are included within it-whether they are born from an egg, born from moisture, or born miraculously, whether they possess physical forms, or whether they are non-physical, perceptible, or neither perceptible nor non-perceptible-all that is designated as a sentient being by means of the imputation of the aggregates.

ཤེས་པ་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་སྒྱུ་ངན་ལས་འདས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གང་ཡང་ཡོངས་སུ་སྒྱུ་ངན་ལས་འདས་པར་བྱུང་པ་མེད་དོ་སྐྱེས་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

they should think, although immeasurable sentient beings have attained complete nirvana in this manner, there is no sentient being at all who will attain final nirvana.

ཤེ་ཅི་འི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་གལ་དེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་ན། དེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཞེས་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་འོ།

sudbhuti, it is because when bodhisattvas entertain the notion of sentient beings, they are not designated as such.

ཤེ་ཅི་འི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་གང་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་གས། མོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་སམ། གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་ན་དེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཞེས་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་འོ།

sudbhuti, it is because anyone who engages in the notion of sentient beings, life force, or person cannot be called a bodhisattva.

ཡང་རབ་འབྱོར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའས་དངོས་པོ་ལ་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་ནོ།

again, sudbhuti, bodhisattvas practice generosity without fixation on anything.

ཚེས་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་ནོ།

they practice generosity without dwelling on the dharma.

ཤེས་པ་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་ནོ།

they practice generosity without dwelling on physical forms.

ཁྱེད་དང་། སྒྲི་དང་། རྩ་དང་། རྩེ་གྲ་དང་། ཚེས་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སྦྱོར་པ་སྦྱོར་ནི།

they practice generosity without dwelling on sounds, odors, tastes, tangibles, and mental phenomena.

རབ་འབྱོར་ཅིན་མཚན་མར་འདུལ་པ་ལ་འདའ་མི་གནས་པ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྦྱོར་པ་སྦྱོར་ནི།

sudbhuti, bodhisattvas practice generosity in such a way that they do not fixate on the perception of marks.

དེ་ཅི་འདྲི་བྱེད་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འགང་མི་གནས་པར་སྦྱོར་པ་སྦྱོར་པ་དེ་འདྲི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་རབ་འབྱོར་ཚད་གཞུང་བར་སྒྲ་བ་མ་ཡིན་པ་འདྲི་བ་རོ།

sudbhuti, it is because the accumulation of merit of bodhisattvas who dispense generosity without fixation is not easy to measure.

རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྒྲུལ་དུ་སེམས། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཚད་གཞུང་བར་སྒྲ་འཇ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།

sudbhuti, do you think that it would be easy to measure the expanse of space in the east?

བཙེས་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ།

no, blessed one, it is not.

ཁཚམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ། དེ་བཞིན་དུ་ལྟོ་དང་།

the blessed one replied, in the same way,

ཁུབ་དང་། བྱང་དང་། རྩེ་དང་། འོག་གི་ཕྱོགས་དང་། ཕྱོགས་མཚམས་དང་། ཕྱོགས་བརྒྱའི་ནམ་མཁའ་ཚད་གཞུང་བར་སྒྲ་འཇ།

west, north, above, below, and in the intermediate directions. is it easy to measure the space in the ten directions?

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཙེས་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ།

no, blessed one, it does not, replied sudbhuti.

ཁཚམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འགང་མི་གནས་པར་སྦྱོར་པ་སྦྱོར་པ་དེ་འདྲི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡང་ཚད་གཞུང་བར་སྒྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ།

the blessed one replied, in the same way, sudbhuti, it is not easy to calculate the accumulation of merit by bodhisattvas who dispense generosity without fixation.

རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྒྲུལ་དུ་སེམས། མཚན་ཕུན་སྒྲུལ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་འཇ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།

do you think, sudbhuti, that the tathagata should be regarded by means of the excellence of the major marks?

བཙེས་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་ཏེ།

no, blessed one, it is not.

མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རེ་མི་ལྟོ།

because of their excellent marks, they do not consider themselves thus-gone ones.

།དེ་ཅི་འདྲ་སྐད་ཞེ་ན།

why is that?

དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་གང་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་མཆིས་པའི་སྐད་དུ་འོ།

because the perfect marks described by the thus-gone one are not perfect marks.

།དེ་སྐད་ཅེས་གསལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚད་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།

the blessed one replied to senior sudbhuti,

།རབ་འབྱོར་ཅི་ཅོམ་དུ་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ཅོམ་དུ་ནོ།

sudbhuti, that is how perfect the major marks would be.

།ཅི་ཅོམ་དུ་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མེད་པ་དེ་ཅོམ་དུ་མི་ཏེ།

it is as unobservable as the absence of perfect marks.

དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཚན་དང་། མཚན་མེད་པར་བལྟ་འོ།

in this way you should regard the thus-gone ones as marks and marksless.

།དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚད་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏོ།

then senior sudbhuti asked the blessed one,

།བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་འོངས་པའི་དུས་ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འཛིག་པར་འབྱུང་བ་ན་སེམས་ཅན་གང་ལ་ལ་དག་འདི་ལྟ་བུའི་མདོ་སྟོན་འོ་ཆོག་བཤད་པ་འདི་ལ་ཡང་དག་པར་འདུ་ཤེས་སྟེ།

blessed one, when the sacred dharma is in decline in the final five hundred years of the future, do some beings perceive this discourse as authentic?

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་འདི་སྐད་དུ་མ་འོངས་པའི་དུས་ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འཛིག་པར་འབྱུང་བ་ན་སེམས་ཅན་གང་ལ་ལ་དག་འདི་ལྟ་བུའི་མདོ་སྟོན་འོ་ཆོག་ཡང་རབ་འབྱོར་མ་འོངས་པའི་དུས་ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འཛིག་པར་འབྱུང་བ་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འཕེལ་ཆེན་པོ་རྩལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ།

sudbhuti, replied the bodhisattva great being, if in the future, during the final five hundred years, when the sacred dharma is being destroyed, you should not say that any sentient being will perceive this teaching of the sutras to be genuine.

ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་དག་འབྱུང་སྟེ།

they are endowed with good qualities and insight.

རབ་འབྱོར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འཕེལ་ཆེན་པོ་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་གཅིག་ལ་བསྟེན་བཀའ་བྱས་པ་མ་ཡིན། སངས་རྒྱས་གཅིག་ལ་དག་བའི་རྩ་བ་བསྟེན་པ་མ་ཡིན་གྱི།

sudbhuti, great bodhisattva beings do not serve or generate roots of virtue with one buddha.

རབ་འབྱོར་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་ཕྱེད་ལ་འཁྱེད་བཀུར་བྱས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་བརྒྱ་ཕྱེད་ལ་འདྲ་བའི་རྩ་བ་དག་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དག་འབྱུང་པོ།

sudbhuti, great bodhisattva beings appear who venerate many hundreds of thousands of buddhas and generate roots of virtue in their presence.

།གང་དག་འདི་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་འོ་ཆོག་བཤད་པ་འདི་ལ་སེམས་དད་པ་ཅིག་ཙམ་སྟེད་པར་འབྱུང་བ་དེ་དག་ནི་རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཆིན་ཏོ།

sudbhuti, the tathagatas know those who have just a single moment of faith in the teaching of this discourse.

།རབ་འབྱོར་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་ཏེ།

sudbhuti, these things are seen by the tathagatas.

རབ་འབྱོར་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་ཅིང་རབ་ཏུ་སྐྱད་པར་འབྱུང་།

sudbhuti, all those sentient beings will generate and attract an immeasurable heap of merit.

དེ་ཅི་འི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་པར་མི་འབྱུང་ཞིང་སེམས་ཅན་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་མ་ཡིན།

sudbhuti, great bodhisattva beings do not entertain the notion of a self, nor do they perceive sentient beings.

སྟོན་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་མ་ཡིན། གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་པར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ལོ།

it does not conceive of a soul, nor does it entertain any notion of a person.

།རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ནི་ཆོས་སྤུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་མེད་པར་ཡང་འདུ་ཤེས་མི་འཇུག་སྟེ།

sudbhuti, great bodhisattva beings do not perceive phenomena as phenomena, nor do they perceive them as non-phenomena.

དེ་དག་ནི་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པར་ཡང་འཇུག་པར་མི་འབྱུང་ལོ།

they will not enter into neither conception nor non-perception.

།དེ་ཅི་འི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཆོས་སྤུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་ན་དེ་ཉིད་དེ་དག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་འབྱུང་ཞིང་།
སེམས་ཅན་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། སྟོན་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ལོ།

sudbhuti, it is because when great bodhisattva beings entertain the notion of phenomena, they will cling to their own selves, to sentient beings, to life force, and to persons.

།གལ་ཏེ་ཆོས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་འཇུག་ན་ཡང་དེ་ཉིད་དེ་དག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་འབྱུང་ཞིང་། སེམས་ཅན་ཏུ་འཛིན་པ་དང་།

if they entertain the notion of non-dharma, they will cling to self and to beings.

སྟོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

it is because they cling to the life force and to persons.

།དེ་ཅི་འདྲི་བྱེད་ན།

why is that?

ཡང་རབ་འབྱོར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཆོས་ཀྱང་ལོག་པར་གཞུང་བར་མི་བྱ་སྟེ།

again, sudbhuti, bodhisattvas should not hold the sacred doctrine to be erroneous.

ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཡང་མི་གཞུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

it is because neither dharma nor non-dharma can be grasped.

།དེ་བས་ན་དེ་ལ་དགོངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་གཟིངས་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལྟ་བུ་ཅི་སྟོས་ཞེས་གསུངས་སོ།

so it is that, with this in mind, the thus-gone one has said, those who know the dharma discourse like a raft should forsake even phenomena, let alone non-phenomena.

།གཞན་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།

moreover, the blessed one replied to senior sudbhuti as follows:

།རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྟུང་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་སྤྱོད་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་མཛོད་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་དམ།

sudbhuti, do you think that the tathagatas attain manifestly perfect buddhahood in unsurpassed, genuinely perfect enlightenment?

དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་གང་ཡང་བསྟན་ཏམ། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ནས།

when the thus-gone one had said this, did he teach any dharma?

བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ།

then, senior sudbhuti asked the blessed one,

།བཅོམ་ལྷན་འདས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དོན་བདག་གིས་འཛུལ་བ་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་སྤྱོད་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་མཛོད་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་

blessed one, as i understand the meaning of what you have said, there is nothing at all that the thus-gone one has fully awakened to unsurpassed and perfect buddhahood.

།དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་བསྟན་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ།

there is nothing at all that the thus-gone one has taught.

།དེ་ཅི་འདྲི་སྟེད་དུ་ཞེ་ན།

why is that?

དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་གང་ཡང་མཛོད་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའམ་བསྟན་པ་དེ་གཞུང་དུ་མ་མཆིས་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་ཏེ།

that the thus-gone one has attained manifestly perfect buddhahood with respect to anything is ungraspable and indescribable.

དེནྲི་ཆོས་ཀྱང་མ་ལགས། ཆོས་མ་མཆིས་པ་འང་མ་ལགས་པ་འདྲིསྟེ་འོ།

this is because it is neither dharma nor non-dharma.

ཤིནྲི་ཆོས་དུ་ཞེ་ན།

why is that?

འཕགས་པ་འི་གང་ཟག་རྣམས་ནི་འདུས་མ་བཞིས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྟེང་དུ་འོ།

because noble beings are distinguished by the unconditioned.

ཁོཅ་མ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྟེང་དུ་སེམས།

the blessed one asked, sudbhuti, what do you think?

རིགས་ཀྱི་བྱུངས། རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན།

suppose a noble son or daughter were to fill this world system of the great trichiliocosm with the seven precious substances.

རིགས་ཀྱི་བྱུངས། རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོ་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མང་དུ་བསྐྱེད་དཔ།

on that basis, do those noble sons or daughters generate many heaps of merit?

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། ཁོཅ་མ་ལྡན་འདས་མང་ལགས་སོ།

yes, blessed one, they would, replied subhuti.

ཁབ་དེ་བར་གཤེགས་པ་མང་ལགས་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱུངས།

blissful one, i have many sons or daughters of good family.

རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོ་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མང་དུ་བསྐྱེད་དོ།

on that basis, those sons of enlightened heritage would generate many heaps of merit.

ཤིནྲི་ཆོས་དུ་ཞེ་ན།

why is that?

ཁོཅ་མ་ལྡན་འདས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ཉིད་ཕུང་པོ་མ་མཆིས་པ་འདྲིསྟེ་སྟེ།

blessed one, it is because the heap of merit itself is without aggregates.

དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ།

that is why the thus-gone one has called the aggregate of merit a heap of merit.

ཁོཅ་མ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་རིགས་ཀྱི་བྱུངས། རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོ་གང་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན།

the blessed one replied, sudbhuti, a noble son or daughter may fill this world system of the great trichiliocosm with the seven precious substances and give it away.

གངགིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདིལས་ཐ་ན་ཚིག་བཞི་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་ཅེས་བཟུང་ནས་གཞན་དག་ལ་ཡང་འཆད་ཅིང་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་ན།

whoever retains even a single four-line verse from this dharma teaching and teaches it correctly to others,

དེ་གཞི་དེལས་བསྐྱེད་ནས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཆེས་མང་དུ་གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་དོ།

this caused him to generate an immeasurably greater, countless, and unfathomable heap of merit.

།དེ་ཅི་འདྲི་རྒྱུ་ཞེ་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཚོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ནི་འདིལས་བྱང་སྟེ།

sudbhuti, the unsurpassable, perfectly complete enlightenment of the tathagatas, arhats, genuinely perfect buddhas originates from this.

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱང་འདིལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འོ།

because the blessed buddhas have also arisen from this.

།དེ་ཅི་འདྲི་རྒྱུ་ཞེ་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

sudbhuti, it is because the qualities of buddhahood have been taught by the tathagatas to be non-existent.

དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་འོ།

that is why it is called the qualities of buddhahood.

།རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྟུང་དུ་སེམས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་འདི་སྟུང་དུ་བདག་གིས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པོ་སྟུང་དུ་སེམས་སམ།

sudbhuti, do you think that those who enter the stream have attained the fruit of entering the stream?

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ།

no, blessed one, it does not, replied subhuti.

།དེ་ཅི་འདྲི་སྟུང་དུ་ཞེ་ན།

why is that?

བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ཅི་ལ་འང་ཞུགས་པ་མ་མཆིས་པའི་སྟུང་དུ་སྟེ།

because, blessed one, he does not enter into anything at all.

དེས་ན་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་འོ།

that is why they are called stream-enterers.

།གཟུགས་ལ་འངས་ཞུགས། སྒྲ་ལ་ས་ལགས། འྲི་ལ་ས་ལགས། རོ་ལ་ས་ལགས། རེག་བྱ་ལ་ས་ལགས། ཚྲིས་ལ་འངས་ཞུགས་ཏེ།

they do not enter into physical forms, sounds, odors, tastes, tangibles, or mental phenomena.

དེས་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བགྱིའོ།

that is why we call him a stream enterer.

།བཅོམ་ལྷན་འདས་གཤམ་ཏེ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དེ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་འདི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པོ་སྙམ་དུ་སེམས་པར་བྱུང་ན་དེ་ཉིད་དེའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ།

blessed one, if those who enter the stream were to think, i have attained the fruit of entering the stream, they would be grasping at a self.

།སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ།

they will cling to sentient beings, to living creatures, and to persons.

།བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་སྙམ་དུ་སེམས།

the blessed one asked, subbhuti, what do you think?

ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པོ་སྙམ་དུ་སེམས་སམ།

do they think, i have achieved the result of being tied to one more rebirth?

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་ས་ལགས་སོ།

no, blessed one, it does not, replied subhuti.

།དེ་ཅི་འོ་སྙམ་དུ་ཞེ་ན།

why is that?

གང་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་ཚེས་དེ་གང་ཡང་ས་མཆིས་པ་འོ་སྙམ་དུ་སྟེ།

it is because no phenomenon whatsoever could ever lead to a once-returner.

དེས་ན་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཞེས་བགྱིའོ།

that is why we call them once-returners.

།བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་སྙམ་དུ་སེམས།

the blessed one asked, subbhuti, what do you think?

ཕྱིར་མི་འོང་བ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པོ་སྙམ་དུ་སེམས་སམ།

do non-returners think, i have attained the fruit of no longer being subject to rebirth?

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་ས་ལགས་སོ།

no, blessed one, it does not, replied subhuti.

།དེ་ཅི་འོ་སྙམ་དུ་ཞེ་ན།

why is that?

གང་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཉིད་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་པའི་སྐད་དུ་སྟེ།

it is because there is no phenomenon whatsoever that would cause them to enter the state of non-return.

དེས་ན་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཞེས་བགྱིའོ།

that is why we call them non-returners.

ཁཚོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྟུང་དུ་སེམས།

the blessed one asked, sudbhuti, what do you think?

ཡང་དག་ཁཚོམ་པ་འདི་སྟུང་དུ་བདག་གིས་དག་ཁཚོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་བོ་སྟུང་དུ་སེམས་སམ།

or, do arhats think, i have attained arhatship?

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསེལ་པ། ཁཚོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ།

no, blessed one, it does not, replied subhuti.

དེ་ཅི་འི་སྐད་དུ་ཞེ་ན།

why is that?

གང་དག་ཁཚོམ་པ་ཞེས་བགྱི་བའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་པའི་སྐད་དུ་འོ།

because no phenomenon whatsoever could be called an arhat.

ཁཚོམ་ལྷན་འདས་གལ་ཏེ་དག་ཁཚོམ་པ་འདི་སྟུང་དུ་བདག་གིས་དག་ཁཚོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་བོ་སྟུང་དུ་སེམས་པར་བྱུང་ན་དེ་ཉིད་དེའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་འབྱུང་རོ།

blessed one, if an arhat thinks, i have attained arhatship, he will cling to the self.

སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྟོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་འབྱུང་རོ།

they will cling to sentient beings, to living creatures, and to persons.

ཁཚོམ་ལྷན་འདས་བདག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་ཁཚོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྒྱལ་པའི་སངས་རྒྱུས་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་བསྟན་ཏེ།

blessed one, i have been singled out by the tathagata, the arhat, the perfectly awakened buddha as supreme among those who abide free from afflictive emotions.

ཁཚོམ་ལྷན་འདས་བདག་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་ཁཚོམ་པ་ལགས་ཀྱང་། ཁཚོམ་ལྷན་འདས་བདག་འདི་སྟུང་དུ་བདག་ནི་དག་ཁཚོམ་པ་འོ་སྟུང་དུ་མི་སེམས་སོ།

blessed one, even though i am a worthy one free from desire, i do not think that i am an arhat.

ཁཚོམ་ལྷན་འདས་གལ་ཏེ་བདག་ནི་འདི་སྟུང་དུ་བདག་གིས་དག་ཁཚོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་བོ་སྟུང་དུ་སེམས་པར་བྱུང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་ལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་རབ་འབྱོར་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་གནས་པ་

blessed one, should i think that i have attained arhatship, the thus-gone one would say to me, subhuti, you are supreme among those who abide free from afflictive emotions.

ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་པས་ན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་གནས་པ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་གནས་པ་ཞེས་ལུང་མི་སྟོན་ཏོ།

since they do not abide anywhere at all, they cannot be prophesied to abide in the absence of afflictive emotions.

ཁོཅམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྟུང་དུ་སེམས།

the blessed one asked, sudbhuti, what do you think?

དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མཐའ་མེ་མཛད་ལས་གང་བླངས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་དམ།

do you have any dharma at all that the tathagata, the arhat, the perfectly enlightened buddha dipamkara has received from you?

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་ས་ལགས་ཏེ།

no, blessed one, it is not. replied subhuti.

དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མཐའ་མེ་མཛད་ལས་གང་བླངས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་ཆིས་སོ།

there is nothing at all that the tathagata, the arhat, the perfectly enlightened buddha dipamkara has received.

ཁོཅམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་བདག་གིས་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་བསྟུབ་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་ན་དེ་ནི་མི་བདེན་པར་སྟོང་བའོ།

the blessed one replied, sudbhuti, if bodhisattvas say, i shall accomplish the arrays of fields, they are untrue.

ཤི་ཅི་འི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཀོད་པ་དེ་དག་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

sudbhuti, it is because the arrays of buddhafiels are taught by the tathagata to be devoid of such arrays.

དེས་ན་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ།

that is why it is called the array of fields.

ཁོཅམ་འབྱོར་དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་འདི་ལྟར་མི་གནས་པར་སེམས་བསྟེད་པ་ཞེས་བྱའོ།

so it is, sudbhuti, that great bodhisattva beings should engender the mind of non-resting in this way.

ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྟེད་པར་བྱའོ།

they should cultivate the mind that does not dwell on anything at all.

ཀུན་གྱིས་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྟེད་པར་བྱའོ།

they should also cultivate the mind that does not dwell on physical forms.

སྟོང་དང་ སྤྱི་དང་ རྫོང་དང་ རེག་བྱ་དང་ ཆོས་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྟེད་པར་བྱའོ།

they should not dwell on sounds, odors, tastes, tangibles, or mental phenomena.

།རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྒྲིམ་བུ་ཞིག་ལུས་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ཅེས་དུ་གྱུར་ན་རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྟེས་དུ་སེམས།
ལུས་དེ་ཆེབ་ཡིན་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།

sudbhuti, it is like this, for example: if a man were to have a body the size of mount meru, the king of mountains, what do you think, subhuti?

བཙམ་ལྷན་འདས་ལུས་དེ་ནི་ཆེབ་ལགས་སོ།

blessed one, this body is great.

།བདེ་བར་གཤེགས་པ་ལུས་དེ་ཆེབ་ལགས་སོ།

sugata, that body is great.

།དེ་ཅི་འི་སྒྲ་དུ་ཞེ་ན།

why is that?

དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པར་གསུངས་པ་འི་སྒྲ་དུ་སྟེ།

because the thus-gone one has taught that it is insubstantial.

དེས་ན་ལུས་ཞེས་བགྱིའོ།

that is why it is called the body.

།དེ་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཏེ།

the thus-gone one has taught that it is insubstantial.

དེས་ན་ལུས་ཞེས་བགྱིའོ།

that is why it is called the body.

།བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྟེས་དུ་སེམས།

the blessed one asked, sudbhuti, what do you think?

གང་གཞི་ལྟར་གྱི་བྱེ་མ་ཇི་སྟེད་པ་གང་གཞི་ལྟར་ཡང་དེ་སྟེད་ལོ་ན་རྒྱུར་ན་དེད་ག་གི་བྱེ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་མང་བ་ཡིན་ནས།

if there were as many sand grains as there are grains of sand in the ganges, how many grains would be greater?

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཙམ་ལྷན་འདས་གང་གཞི་ལྟར་དེད་ག་ཉིད་ཀྱང་མང་བ་ལགས་ན་དེད་ག་གི་བྱེ་མ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་འཇོལ།

blessed one, if even those ganges rivers were many, what need is there to mention the sands of those rivers? asked sudbhuti.

བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཁྱེད་ཀྱིས་མོས་པར་བྱ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ།

the blessed one replied, sudbhuti, you should be inspired and comprehend this.

།གང་གཞི་ལྟར་དེད་ག་གི་བྱེ་མ་ཇི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྒྲིམ་པ་འཕམ། བྱད་མེད་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲུལ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ།

imagine that a man or woman were to fill as many world systems as there are grains of sand in the ganges with the seven precious substances.

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙམ་པ་ཡང་དག་པར་ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན། རབ་འབྱོར་འདི་མི་སྦྱེས་དུ་སེམས།

if one were to give gifts to the tathagatas, arhats, genuinely perfect buddhas, sudbhuti, what do you think?

སྦྱིས་པ་འམ་བུད་མེད་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་མང་དུ་སྦྱིད་དམ།

would a man or woman accrue much merit on that basis?

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཙམ་ལྷན་འདས་མང་ལགས་སོ།

yes, blessed one, they would, replied subhuti.

ཁ་དེ་བར་གཤེགས་པ་མང་ལགས་ཏེ། སྦྱིས་པ་འམ་བུད་མེད་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་མང་དུ་སྦྱིད་དོ།

blissful one, that man or woman will generate a lot of merit on that basis.

ཁ་ཙམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་གང་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་སྦྱིད་ཅིན་པ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ།

the blessed one replied, sudbhuti, if someone were to fill all those worlds with the seven precious substances,

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙམ་པ་ཡང་དག་པར་ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས།

giving to the tathagatas, arhats, genuinely perfect buddhas.

གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལས་ཐ་ན་ཆོག་བཞི་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཙམ་བཟུང་ནས་གཞན་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་ན།

whoever retains even a single four-line verse from this dharma teaching and teaches it extensively to others,

དེ་ཉིད་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྦྱིད་དོ།

it is on this basis that immeasurably and unfathomably much merit has been generated.

ཡང་རབ་འབྱོར་ས་ཕྱགས་གང་ན་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལས་ཐ་ན་ཆོག་བཞི་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཙམ་འདོན་ཏམ་སྟོན་པའི་ས་ཕྱགས་དེ་ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་

again, sudbhuti, wherever one recites or teaches even a single four-line stanza from this dharma teaching, that place is the shrine of the world with its gods, humans, and antigods.

སུ་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལེན་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་། གྲོག་པ་དང་། ཀྱན་རྒྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ངོ་མཆར་རབ་དང་ལྷན་པར་འབྱུང་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས།

needless to mention that anyone who takes up this dharma teaching, upholds it, reads it, masters it, and is attentive to it in the correct manner will be astonished.

ས་ཕྱགས་དེ་ན་སྟོན་པ་ཡང་བཞུགས་ཏེ། སྤྱི་མའི་གནས་གཞན་དག་ཀྱང་གནས་སོ།

at that place there are teachers and other spiritual masters.

དེ་སྐད་ཅས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་ཆོད་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅས་གསོལ་ཏོ།

then senior sudbhuti asked the blessed one,

ཁཚམ་ལྡན་འདས་ཆེས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདིའི་མིང་ཅི་ལགས།

blessed one, what is the name of this dharma teaching?

ཇི་ལྟར་གཞུང་བར་བགྱི།

how should they be retained?

དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། ཁཚམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ནི།

the blessed one replied to senior sudbhuti,

ཁབ་འབྱོར་ཆེས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

sudbhuti, this dharma teaching is called the transcendent perfection of wisdom.

འདི་དེ་ལྟར་བྱང་ཞིག་ འདི་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན།

you should keep it in that way. why is that?

རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གང་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ།

sudbhuti, it is because the transcendent perfection of wisdom possessed by the tathagatas is non-existent.

དེས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་འོ།

that is why it is called the transcendent perfection of wisdom.

ཁབ་འབྱོར་འདི་དེ་སྐད་ཀྱི་སྟུམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་གསུངས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་དམ།

sudbhuti, do you think that there is anything at all that the tathagatas have taught?

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། ཁཚམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་གསུངས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ།

sudbhuti replied, blessed one, there is nothing at all that the tathagatas have taught.

ཁཚམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་དེ་སྐད་ཀྱི་སྟུམ་དུ་སེམས།

the blessed one asked, sudbhuti, what do you think?

སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སའི་རྩལ་ཤ་རབ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་མང་བ་ཡིན་ནམ།

are all the smallest particles of earth abundant in the world systems of the great trichiliocosm?

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། ཁཚམ་ལྡན་འདས་སའི་རྩལ་དེ་མང་ལགས་སོ།

the blessed one replied, yes, there are many dust particles on the earth.

ཁབ་དེ་བར་གཤེགས་པ་མང་ལགས་སོ།

yes, sugata, it would be a lot.

།དེ་ཅི་འདྲ་དུ་ཞེ་ན།

why is that?

བཅོམ་ལྷན་འདས་སའི་རྩལ་གང་ལགས་པ་དེ་རྩལ་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་སྐད་དུ་སྟེ།

because, blessed one, the dust of the earth has been taught by the thus-gone one to be stainless.

དེས་ན་སའི་རྩལ་ཅེས་བགྱིའོ།

that is why it is called earth dust.

།འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་ལགས་པ་དེ་ཁམས་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཏེ།

the world system has been taught by the thus-gone one to be devoid of elements.

དེས་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ།

that is why it is called a world system.

།བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྟུང་དུ་སེམས།

the blessed one asked, sudbhuti, what do you think?

སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཚན་སྟུང་བྱ་བ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་ལྟ་འཇུ།

do you regard the thus-gone one, the foe-destroyer, the completely perfect buddha with these thirty-two marks of a great being?

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་མོ།

no, blessed one, it does not, replied subhuti.

།དེ་ཅི་འདྲ་དུ་ཞེ་ན།

why is that?

སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཚན་སྟུང་བྱ་བ་གཉིས་པོ་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་དེ་དག་མཚན་མ་མཆིས་པར་གསུངས་པའི་སྐད་དུ་སྟེ།

it is because the thus-gone one has taught that the thirty-two major marks of a superior man are marked.

དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་སྟུང་བྱ་བ་གཉིས་ཞེས་བགྱིའོ།

that is why it is called the thirty-two marks of a thus-gone one.

།བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཡང་རབ་འབྱོར་སྦྱེས་པ་འཇུ།

the blessed one replied, again, sudbhuti, whether something has arisen or not.

བྱུང་མེད་གང་གིས་ལུས་གང་གའི་ལྗང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་བས་གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལས་ཐ་ན་ཆོག་བཞི་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཅམ་བཟུང་སྟེ།
གཞན་དག་ལ་ཡང་བསྟན་ན་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་གྲངས་མེད་དཔག་དུ་མེད་པ་བསྟེད་དོ།

a woman who gives away her body as numerous as the grains of sand in the ganges will generate an immeasurably greater, incalculable, and unfathomable amount of merit on possessing even one four-line verse from this dharma teaching and teaching it to others.

།ནེ་ནམ་ཚེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ཆོས་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་མཆིས་ལུང་སྟེ། དེས་མཆིས་ཕྱིས་ནམ་བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་དོ།

then, through the power of the dharma, venerable sudbhuti let loose his tears and said to the blessed one,

།འདི་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་ནི་བཙམ་ལྷན་འདས་པོ་མཆོར་དོ།

blessed one, how marvelous that the thus-gone one has taught this dharma teaching.

།བདེ་བར་གཤེགས་པ་པོ་མཆོར་དོ།

blissful one, this is marvelous.

།བཙམ་ལྷན་འདས་བདག་གི་ཡེ་ཤེས་སྒྱེས་ཚུན་ཆད་བདག་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ཕྱོད་ན་ནམ་ཡང་མ་ཐོས་ཤིང་།

blessed one, from the time when my wisdom arose, i have never heard this dharma teaching.

།བཙམ་ལྷན་འདས་མདོ་བཤད་པ་འདི་ལ་གང་དག་ཡང་དག་པར་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་ཁྱུང་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་པོ་མཆོར་རབ་དང་ལྷན་པར་འབྱུང་རོ།

blessed one, those who perceive this discourse as authentic will be astonished.

།དེ་ཅི་འི་སྐད་དུ་ཞེ་ན།

why is that?

བཙམ་ལྷན་འདས་ཡང་དག་པར་འདུ་ཤེས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ཉིད་འདུ་ཤེས་མ་མཆིས་པའི་སྐད་དུ་སྟེ།

because, blessed one, the perception of reality is itself a non-perception.

དེ་བས་ན་ཡང་དག་པར་འདུ་ཤེས་ཡང་དག་པར་འདུ་ཤེས་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཤིང་།

that is why the thus-gone one has said, i have conceptualized right and wrong.

།བཙམ་ལྷན་འདས་བདག་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་བཤད་པ་ལ་རྟོག་ཅིང་མོས་པ་ནི་བདག་ལ་མོས་པ་མ་ལགས་ཀྱི།

blessed one, considering and believing in this dharma discourse is not like having any interest in me.

བཙམ་ལྷན་འདས་སྐད་མའི་ཆོ་སྐད་མའི་དུས་ལྟ་བུ་པ་ཐ་མ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལེན་པ་དང་། འཛོན་པ་དང་།

སྟོག་པ་དང་། ཀླན་རྒྱབ་པར་བགྱིད་པ་དེ་དག་ནི་པོ་མཆོར་རབ་དང་ལྷན་པར་འབྱུང་རོ།

blessed one, in the future, during the final five hundred years, any being who takes up, upholds, reads, and masters this dharma teaching will be astonished.

།ཡང་བཙམ་ལྷན་འདས་དེ་དག་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་པར་མི་འབྱུང་། སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སྟོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་།

གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་པར་མི་འབྱུང་ལགས་སོ།

blessed one, they will not entertain the notion of a self, a sentient being, a life force, or a person.

།དེ་ཅི་འདྲི་སྒྲུབ་ཞེ་ན།

why is that?

བཙམ་ལྷན་འདས་བདག་ཏུ་འདྲུ་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཏུ་འདྲུ་ཤེས་པ་དང་། སྟོན་ཏུ་འདྲུ་ཤེས་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འདྲུ་ཤེས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་དག་ཉིད་འདྲུ་ཤེས་མ་མཆིས་པ་འདྲི་སྒྲུབ་དུ་འོ།

because, blessed one, notions of self, sentient being, life force, or person are themselves non-conceptual.

།དེ་ཅི་འདྲི་སྒྲུབ་ཞེ་ན།

why is that?

སངས་རྒྱས་བཙམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ནི་འདྲུ་ཤེས་བློས་ཅད་དང་བློལ་བ་འདྲི་སྒྲུབ་དུ་འོ།

because the blessed buddhas are free from all conceptions.

།དེ་སྐད་ཅེས་གསལ་པ་དང་། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདྲི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩུལ་ཏོ།

the blessed one replied to senior sudbhuti,

།རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། མདོ་བཤད་པ་འདི་ལ་གང་དག་མི་སྐྱེ་ག་མི་དང་ཆོང་དང་བར་མི་འབྱུང་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་མཚོར་རབ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱུང་རོ།

so it is, sudbhuti. those beings who do not become frightened, afraid, or terrified by this discourse will have a tremendous fortune.

།དེ་ཅི་འདྲི་སྒྲུབ་ཞེ་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་པ་ལོ་ལ་ཏུ་བྱིན་པ་དམ་པ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཏེ།

sudbhuti, this supreme transcendent perfection has been taught by the tathagatas.

པ་ལོ་ལ་ཏུ་བྱིན་པ་དམ་པ་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་བཙམ་ལྷན་འདས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ་འདི་བྱིན་ཏེ།

it is because the unsurpassable perfections taught by the thus-gone ones have been taught by innumerable blessed buddhas.

དེས་ན་པ་ལོ་ལ་ཏུ་བྱིན་པ་དམ་པ་ཞེས་བྱ་འོ།

that is why it is called the supreme perfection.

།ཡང་རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཇིག་མཛོད་པའི་པ་ལོ་ལ་ཏུ་བྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་པ་ལོ་ལ་ཏུ་བྱིན་པ་མེད་དོ།

again, sudbhuti, this is not the transcendent perfection of the tathagatas patience.

།དེ་ཅི་འདྲི་སྒྲུབ་ཞེ་ན།

why is that?

དེ་ལས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདི་སྐད་དུ།

that is why the tathagata says,

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ།

bodhisattvas should practice generosity without dwelling on anything.

ཡང་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏང་བར་བྱའོ།

again, sudbhuti, bodhisattvas should give their gifts for the sake of all sentient beings.

སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་སྟེ།

the perception of a sentient being is also non-perception.

དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མེད་པ་འོ།

whatever the thus-gone one says to be all sentient beings is also nonexistent.

དེ་ཅི་འདྲི་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་གསུང་བ། བདེན་པ་གསུང་བ། དེ་བཞིན་ཉིད་གསུང་བ་སྟེ།

sudbhuti, the tathagatas speak authentically, truthfully, and genuinely.

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་གསུང་བའི་ཕྱིར་འོ།

because the thus-gone ones teach suchness unmistakably.

ཡང་རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་གང་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་འམ་བསྟེན་པ་དེ་ལ་ནི་བདེན་པ་ཡང་མེད་པ་ཡང་མེད་དོ།

again, sudbhuti, in that which the tathagatas have realized or relied upon, there is neither truth nor non-truth.

རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་མིག་དང་ལྡན་པའི་མི་ཞིག་སྤྱན་པར་ཞུགས་ནས་ཅི་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གང་དངོས་པོར་ལྟང་བས་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་པར་བསྟའོ།

sudbhuti, just as a person with eyesight enters darkness and does not see anything at all, in the same way, those who have fallen into existence should be regarded as bodhisattvas who give gifts.

རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ནམ་ལངས་ཏེ་ཉིམ་ཤར་ན་མིག་དང་ལྡན་པའི་མིས་གཞུགས་ནས་པ་སྤྲོ་ཆོགས་དག་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ།

གང་དངོས་པོར་སྤྱང་བས་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་པར་བསྟའོ།

sudbhuti, you should regard bodhisattvas as they give gifts when the sun rises and when people with eyesight see various forms.

ཡང་རབ་འབྱོར་རིགས་ཀྱི་བྱ་ལམ། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་དག་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་འདི་ལེན་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་། གྲོག་པ་དང་། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དང་།

གཞན་དག་ཡང་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྦྱོན་པ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མ་ཆེན།

again, sudbhuti, the tathagatas know those noble sons and daughters who receive this dharma teaching, uphold it, read it, master it, and teach it extensively to others.

སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེ་བྱང་ཆུབ་པ་ལ་ཐོགས་པར་འགྱུར་རོ།

all those beings will carry my awakening on their shoulders.

།དེ་ཅི་འདྲི་རེ་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་དམན་པ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་མཉམ་པར་མ་རྟུས་ཏེ།

sudbhuti, those who are inclined toward inferiority cannot listen to this dharma teaching.

བདག་ཏུ་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཡིན། སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཡིན།

it is not done by those who hold the view of a self, nor by those whose view is that of a sentient being.

སྟོག་ཏུ་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཡིན། གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཉམ་པ་དང་།

nor do those who hold the view of a soul listen to it.

སྒྲུབ་དང་། གཟུང་བ་དང་། བཏུང་བ་དང་། ཀུན་རྒྱལ་པར་བྱེད་མི་རྟུས་ཏེ།

they cannot receive it, hold it, recite it to others, or master it.

དེ་ནི་གནས་མེད་པ་འདྲི་རེ་རོ།

this is because they do not abide.

།ཡང་རབ་འབྱོར་ས་ཚུགས་གང་ན་མདོ་སྟེ་འདི་སྟོན་པའི་ས་ཚུགས་དེ་ལྟ་དང་། མི་དང་། ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱིས་མཆོད་པར་འོས་པར་འགྱུར་རོ།

again, sudbhuti, wherever this discourse is taught, the world with its gods, humans, and demigods will venerate it.

།ས་ཚུགས་དེ་ཚུགས་བྱ་བར་འོས་པ་དང་། བསྟོར་བ་བྱ་བར་འོས་པར་འགྱུར་རོ།

that place will be worthy of veneration and circumambulation.

ས་ཚུགས་དེ་མཆོད་རྟེན་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ།

that place will be like a stupa.

།རབ་འབྱོར་མིགས་ཀྱི་བུ་ལམ། མིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་དག་འདི་ལྟ་བུའི་མདོ་སྟེ་འཛིག་འདི་དག་ལེན་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་། བློག་པ་དང་། ཀུན་རྒྱལ་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་མནར་བར་འགྱུར།

sudbhuti, those noble sons or daughters who receive, uphold, recite aloud, and master these discourses will be tormented.

ཤིན་དུ་མནར་བར་འགྱུར་རོ།

this will cause them extreme calamity.

།དེ་ཅི་འདྲི་རེ་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་ཚེ་རབས་ལྔ་མའི་མི་དག་གི་ལས་དན་སོ་དུ་སྟེ་བར་འབྱུང་བ་གང་དག་བྱས་པ་དག་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་མནར་བས་ཚེ་རབས་ལྔ་མའི་མི་དག་གི་ལས་དེ་དག་བྱང་བར་འབྱུང་ཏེ་ས

sudbhuti, it is because when those sentient beings engage in unwholesome deeds that lead to rebirth in the lower realms in previous lifetimes and are tormented in this very life, they will purify their previous non-virtuous deeds and will attain the enlightenment of buddhahood.

།རབ་འབྱོར་ངས་མཛོན་པར་ཤེས་ཏེ། འདས་པའི་དུས་བསྐལ་པ་གངས་མེད་པའི་ཡང་ཆེས་གངས་མེད་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྒྱགས་པའི་སངས་རྒྱས་མཛམ་མེ་མཛེད་ཀྱི་ཕ་རོལ་

sudbhuti, i remember that in the distant past, beyond countless eons, when the tathagata, the arhat, the totally and completely awakened buddha dipamkara had pleased eight hundred forty billion quintillion buddhas,

མཉེས་པར་བྱས་ནས་ཐུགས་མ་བྱུང་བར་བྱས་ཏེ། རབ་འབྱོར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་ངས་མཉེས་པར་བྱས་ནས་ཐུགས་བྱུང་བར་མ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་།

sudbhuti, those blessed buddhas have pleased me and not displeased me.

ཕྱི་མའི་དུས་ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མར་གྱུར་པ་ན་མཛོད་སྟེ་འདི་ལེན་པ་དང་། འཛོན་པ་དང་། གློག་པ་དང་། ཀྱན་རྒྱབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་ལས། རབ་འབྱོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྟེ་མས་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་མི་ལོད།

if, in the later times, during the final five hundred years, one takes up this discourse, possesses it, reads it, and masters it, then, sudbhuti, not even a fraction of the former heap of merit would suffice.

སྟོང་གི་ཆ་དང་། བརྒྱ་སྟོང་གི་ཆ་དང་། གངས་དང་། ཆ་དང་། བཟང་བ་དང་། དཔེ་དང་། རྒྱ་དང་། རྒྱར་ཡང་མི་བཟོད་དོ།

no number, fraction, enumeration, analogy, quantity, or comparison would suffice.

།རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་དེའི་ཚེ་རིགས་ཀྱི་བྱུངས། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དག་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཇི་སྟེད་རབ་ཏུ་འཛོན་པར་འབྱུང་བའི་རིགས་ཀྱི་བྱུངས། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ངས་བཟོད་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་སྟོ་སྟོ་པོར་འབྱུང་ཏེ།

sudbhuti, if i were to describe the quantity of merit possessed by any noble son or daughter who would uphold that amount of merit, all sentient beings would become intoxicated.

སེམས་འབྱུགས་པར་འབྱུང་རོ།

their minds will be disturbed.

།ཡང་རབ་འབྱོར་ཚེས་ཀྱི་རྣམ་གངས་འདི་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་སྟེ།

again, sudbhuti, this dharma teaching is inconceivable.

འདི་ཉི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་རིག་པར་བྱའོ།

you should know that the ripening of this karma is inconceivable.

།དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏོ།

then, senior sudbhuti asked the blessed one,

།བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་རྒྱགས་པས་ཇི་ལྟར་གནས་པར་བགྱི།

blessed one, how should those who have entered the bodhisattvadyana abide?

ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བགྱི།

how should one practice it?

ཇི་ལྟར་སེམས་རབ་དྲ་གཞུང་བར་བགྱི།

how should one embrace the mind?

བཙུང་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཐོག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་འདི་སྐྱེས་དུ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱ་ངན་ལས་འ

the blessed one replied, sudbhuti, when those who have embarked on the vehicle of the bodhisattvas think, i will cause all beings to attain final nirvana in the expanse beyond sorrow, where there is no residue of the psycho-physical aggregates.

།དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གང་ཡང་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བྱུང་པ་མེད་དོ་སྐྱེས་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

they should think, although sentient beings have transcended suffering in this way, there is no sentient being at all who will transcend suffering.

།དེ་ཅི་འདྲི་རྒྱུ་ཞེ་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སེམས་ཅན་དུ་འདྲུ་ཤེས་འཕྲུག་ན་དེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཞེས་མི་བྱ་ལ། གང་ཟག་གི་བར་དུ་འདྲུ་ཤེས་འཕྲུག་ན་དེ་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཞེས་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་འོ།

sudbhuti, it is because if bodhisattvas entertain the notion of sentient beings, they should not be designated as such, and so on, up to and including persons.

།དེ་ཅི་འདྲི་རྒྱུ་ཞེ་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་གང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཐོག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་འོ།

sudbhuti, it is because there are no phenomena whatsoever that might lead to the bodhisattvadyana.

།རབ་འབྱོར་འདི་དེ་སྐྱེས་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ལས་གང་སྟོན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་མཛོན་པར་ཞུགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་འོ།

sudbhuti, do you think that the tathagatas attain manifestly perfect buddhahood in unsurpassed, genuinely perfect enlightenment?

དེ་སྐོད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ནས། བཙུང་ལྟན་འདས་ལ་ཆོ་དང་ལྟན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐོད་ཅེས་གསོལ་དོ།

then senior sudbhuti asked the blessed one,

།བཙུང་ལྟན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ལས་གང་སྟོན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་མཛོན་པར་ཞུགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མཛུ་མེད་པའི་ཕྱིར་འོ།

the blessed thus-gone one has not attained manifestly perfect buddhahood in unsurpassed, genuinely perfect enlightenment.

།དེ་སྐོད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། བཙུང་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཆོ་དང་ལྟན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐོད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་དོ།

the blessed one replied to senior sudbhuti,

sudbhuti, all these phenomena are devoid of any phenomenon. that is why they are called the qualities of buddhahood.

རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ཞིག་ལུས་དང་ལྗན་ཞིང་ལུས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ།

sudbhuti, it is like a man with a body and a large body.

ཆེད་ལྗན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།

senior sudbhuti replied,

བཅོམ་ལྗན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མི་ལུས་དང་ལྗན་ཞིང་ལུས་ཆེན་པོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུས་མ་མཆིས་པར་གསུངས་ཏེ།

the blessed thus-gone one has said that a person with a body and a large body are without a body.

དེས་ན་ལུས་དང་ལྗན་ཞིང་ལུས་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱིའོ།

that is why we call them endowed with bodies and great bodies.

ཁོམས་ལྗན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་ཏེ།

the blessed one replied, sudbhuti, it is so.

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འགང་འདི་སྐད་དུ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདེའོ་ཞེས་ཟེར་ན་དེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འགངས་མི་བྱའོ།

if bodhisattvas say, i pass into parinirvana with sentient beings, they cannot rightly be called bodhisattvas.

འདི་ཅི་འདྲི་རྒྱུ་ཞེ་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་གང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འགངས་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་དམ།

sudbhuti, is there anything at all that could be called a bodhisattva?

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྗན་འདས་དེ་ནི་མ་མཆིས་སོ།

no, blessed one, it does not. replied subhuti.

ཁོམས་ལྗན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་བས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅན་མེད་པ།

so it is, sudbhuti, that the tathagatas teach that all phenomena are without sentient beings,

སྟོག་མེད་པ། གང་ཟག་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་སོ།

it is said that there is no life force and no person.

འཇམ་འབྱོར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འགང་ཞིག་འདི་སྐད་དུ།

sudbhuti, there are some bodhisattvas who say,

བདག་གིས་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་བསྐྱབ་པོ་ཞེས་ཟེར་ན་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།

if you ask how i can accomplish the arrays of fields, i will reply in the same way.

།དེཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་དག་བཀོད་པ་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ས་གསུངས་པ་འི་ཕྱིར་ཏེ།

sudbhuti, it is because the arrays of buddhahfields have been taught by the tathagata that they do not exist.

དེ་བས་ན་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ།

that is why it is called the array of fields.

།རབ་འབྱོར་བྱུང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔལ་གང་ཞིག་ཚེས་རྣམས་ནི་བདག་མེད་པའོ། ཚེས་རྣམས་ནི་བདག་མེད་པའོ་ཞེས་མོས་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུངས་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པ་འི་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་

sudbhuti, a bodhisattva who aspires to the notion that all phenomena are self-less and that they are non-self is proclaimed by the tathagatas, arhats, genuinely perfect buddhas to be a buddha.

།རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤི་སྙམ་མངའ་ལ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།

sudbhuti, do you think that the tathagatas have eyes of flesh?

བཙུངས་ལྷན་འདས་དེ་དེ་ལྟ་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤི་སྙམ་མངའོ།

indeed, blessed one, the thus-gone ones have eyes of flesh.

།བཙུངས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྙུལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས།

the blessed one asked, sudbhuti, what do you think?

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལྷ་འི་སྙམ་མངའ་ལ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།

is the thus-gone one endowed with divine vision? asked subhuti.

བཙུངས་ལྷན་འདས་དེ་དེ་ལྟ་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལྷ་འི་སྙམ་མངའོ།

blessed one, that is how it is. the thus-gone ones have divine eyes.

།བཙུངས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྙུལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས།

the blessed one asked, sudbhuti, what do you think?

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྙམ་མངའ་ལ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།

is the thus-gone one endowed with the eye of insight? asked subhuti.

བཙུངས་ལྷན་འདས་དེ་དེ་ལྟ་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྙམ་མངའོ།

blessed one, that is how it is. the thus-gone ones have eyes of insight.

།བཙུངས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྙུལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས།

the blessed one asked, sudbhuti, what do you think?

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཚེས་ཀྱི་སྤྱན་མངའ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།

are the tathagatas endowed with the dharma eye? asked sudbhuti.

བཙམ་ལྷན་འདས་དེ་དེ་ལྟ་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཚེས་ཀྱི་སྤྱན་མངའ་ལོ།

blessed one, that is how it is. the thus-gone ones have the dharma eye.

ཁཚམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྟུང་དུ་སེམས།

the blessed one asked, sudbhuti, what do you think?

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་མངའ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།

do the tathagatas possess the buddha eye? asked sudbhuti.

བཙམ་ལྷན་འདས་དེ་དེ་ལྟ་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་མངའ་ལོ།

blessed one, that is how it is. the thus-gone ones have the buddha eye.

ཁཚམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྟུང་དུ་སེམས།

the blessed one asked, sudbhuti, what do you think?

གང་གཞི་ལྟ་བུ་གི་བྱེ་མ་ཇི་སྟེད་པ་གང་གཞི་ལྟ་བུ་ཡང་དེ་སྟེད་དུ་བྱུང་ལ།

there are as many ganges rivers as there are grains of sand in the ganges.

དེ་དག་གི་བྱེ་མ་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྤྱར་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་མང་བ་ཡིན་ནས།

if it were as many universes as there are grains of sand in those worlds, would that universe be vast?

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཙམ་ལྷན་འདས་དེ་དེ་ལྟ་ལགས་ཏེ།

so it is, blessed one, replied subhuti.

འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་མང་བ་ལགས་སོ།

those world systems are vast.

ཁཚམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ན་སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་བསམ་པ་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་དངས་རབ་དུ་ཤེས་སོ།

the blessed one replied, sudbhuti, i know the mindstreams of all the different beings in those world systems.

ཤི་ཅི་འདྲི་རྟེན།

why is that?

རབ་འབྱོར་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་དངས་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེས་བྱ་བ་ནི་དེ་རྒྱ་དཔེས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

sudbhuti, it is because the minds continuum is described by the tathagata as being devoid of any continuum.

དེས་ན་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེས་བྱ་ལོ།

that is why it is called the minds continuum.

།དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་འདས་པའི་སེམས་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད། མ་འོངས་པའི་སེམས་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད།

sudbhuti, the mind of the past is non-apprehensible, nor are the minds of the future apprehensible.

ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སེམས་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་འོ།

it is because minds of the present are also non-apprehensible.

།རབ་འབྱོར་དེ་མི་སྣ་དུ་སེམས། གང་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་ཡོངས་སུ་གང་བར་བྱས་ཏེ་བྱིན་པ་བྱིན་ན།

sudbhuti, what do you think? if someone were to fill this world system of the great trichilocosm with the seven precious substances and give it away,

རིགས་ཀྱི་བྱུངས། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་མང་དུ་སྦྱེད་དམ།

would those sons and daughters of good family accrue much merit on that basis?

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་མང་ལགས་སོ།

yes, blessed one, they would, replied subhuti.

།ཁ་དེ་བར་གཤེགས་པ་མང་ལགས་སོ།

yes, sugata, it would be a lot.

།བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་རྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ།

the blessed one replied, sudbhuti, it is so.

།དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱུངས། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མང་པོ་སྦྱེད་དོ།

it is just as you say. on that basis, noble sons and daughters generate many heaps of merit.

།རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོར་རྒྱར་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་གསུང་དོ།

sudbhuti, if the aggregate of merit were a heap of merit, the tathagata would not speak of it.

།རབ་འབྱོར་དེ་མི་སྣ་དུ་སེམས། གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡོངས་སུ་བྱུང་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རབ་ལྟ་འམ།

do you think, sudbhuti, that the tathagatas should be regarded by means of the perfection of the body of form?

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་ཏེ།

no, blessed one, it is not. replied subhuti.

གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡོངས་སུ་བྱུང་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་མི་བཟློའོ།

because the body of form is accomplished, one should not view it as a thus-gone one.

།དེ་ཅི་འདྲི་སྲིད་དུ་ཞེ་ན།

why is that?

བཅོམ་ལྷན་འདས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡོངས་སུ་བྱུང་པས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡོངས་སུ་ཆོག་པ་ཞེས་བགྱི་བ་ནི་དེ་ཡོངས་སུ་བྱུང་པ་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་འདྲི་སྲིད་དུ་སྟེ།

blessed one, it is because the thus-gone one has taught that the perfection of the body of form by means of the accomplishment of the form body does not exist.

དེས་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡོངས་སུ་བྱུང་པ་ཞེས་བགྱིའོ།

that is why the body of form is said to be perfected.

།བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྟུང་དུ་སེམས།

the blessed one asked, sudbhuti, what do you think?

མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བཟླ་འཇམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།

do you see them as tathagatas because of their excellent marks? sudbhuti replied,

བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་ཏེ།

no, blessed one, it is not.

མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་མི་བཟློའོ།

they should not be regarded as tathagatas because of their excellent marks.

།དེ་ཅི་འདྲི་སྲིད་དུ་ཞེ་ན།

why is that?

དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་གསུངས་པ་དེ་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་འདྲི་སྲིད་དུ་སྟེ།

it is because the thus-gone one has taught that the excellent marks do not exist.

དེས་ན་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་བགྱིའོ།

that is why it is called excellent name.

།བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྟུང་དུ་སེམས།

the blessed one asked, sudbhuti, what do you think?

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདི་སྟུང་དུ་ངས་ཆོས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་དགོངས་སོ་སྟུང་ན། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་མི་བཟློསྟེ།

sudbhuti, you should not think that the tathagatas think, i have taught the dharma.

དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་བསྟན་པའི་ཚེས་དེ་གང་ཡང་མེད་པོ།

no phenomenon whatsoever has been taught by the thus-gone one.

།རབ་འབྱོར་སྤྱི་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཚེས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་ཟེར་ན། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་མེད་པ་དང་ལོག་པ་རྟོག་པས་ང་ལ་སྒྱུར་བར་འབྱུང་རོ།

sudbhuti, if someone were to say that the tathagatas teach the dharma, they would denigrate me because of their nonexistence and misapprehension.

།དེ་ཅི་འདྲི་རྒྱུ་ཞེ་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་ཚེས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དམིགས་པར་འབྱུང་བའི་ཚེས་བསྟན་པ་ཚེས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

sudbhuti, this is owing to the non-existence of any phenomenon that can be apprehended by teaching the dharma.

།དེ་ནས་བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏོ།

then, senior sudbhuti asked the blessed one,

།བཙམ་ལྷན་འདས་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་སེམས་ཅན་གང་དག་འདི་ལྟ་བུའི་ཚེས་བཤད་པ་ཐོས་ནས་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པར་འབྱུང་བ་མཆིས་སམ།

blessed one, will any beings in the future have conviction when they hear such a dharma teaching?

བཙམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་སེམས་ཅན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།

the blessed one replied, sudbhuti, they are neither sentient nor non-sentient.

།དེ་ཅི་འདྲི་རྒྱུ་ཞེ་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་དག་སེམས་ཅན་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྟེ།

sudbhuti, it is because the tathagatas have taught that sentient beings are nonexistent.

དེས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཞེས་བྱ་འོ།

that is why it is called sentient beings.

།རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྒྲུལ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་དམ།

sudbhuti, do you think that the tathagatas attain manifestly perfect buddhahood in unsurpassed, genuinely perfect enlightenment?

ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསལ་པ། བཙམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེས་དེ་གང་ཡང་མ་ཆིས་སོ།

senior sudbhuti replied, blessed one, there is nothing at all that the tathagatas have accomplished manifestly perfect buddhahood in unsurpassed, genuinely perfect enlightenment.

།བཙམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ།

the blessed one replied, sudbhuti, it is so.

it is just as you have said. no phenomenon whatsoever exists and is non-apprehensible. that is why it is called unsurpassed, genuinely perfect enlightenment.

again, sudbhuti, since there is no unequalled phenomenon whatsoever, it is called unsurpassed, genuinely perfect enlightenment.

unsurpassed, genuinely perfect enlightenment is the same as no self, no sentient being, no life force, and no person.

they will attain manifestly perfect buddhahood through all virtuous qualities.

sudbhuti, the so-called virtuous qualities of virtue have been taught by the tathagatas to be devoid of any phenomenon.

that is why it is called virtuous phenomena.

again, sudbhuti, if a noble son or daughter were to gather as many gifts as there are on mount meru, the king of mountains in the great trichiliocosm, and offer even one four-line verse from this transcendent perfection of wisdom to others,

sudbhuti, this quantity of merit does not match even a fraction of the former amount of merit. it does not even bear comparison.

sudbhuti, do you think that the tathagatas think, i shall liberate sentient beings.

you should not see it in that way, suddbhuti.

why is that?

as i understand the meaning of what the blessed one has said, i do not consider them thus-gone ones because of their excellent marks.

།དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་འི་ཆོ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ།

then the blessed one spoke these verses:

།གང་དག་པ་ལ་གཞུགས་སུ་མཐོང་། །གང་དག་པ་ལ་སྤྲོད་ཤེས་པ། །ལོག་པར་སྤོང་བར་ཞུགས་པ་སྟེ། །སྤྱོལ་དེ་དག་པ་མི་མཐོང་།

those who see me as form and know me to be sound do not see me, for they are engaged in wrongful relinquishment.

།སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཉིད་བཟུ།

the buddhas are seen as intrinsic.

།འདྲིན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ། །ཆོས་ཉིད་རིག་པར་བྱ་མིན་པས། །དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་མི་རུས།

the dharmakaya of the guides is not something that can be understood, and it cannot be known.

།རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྟུང་དུ་སེམས། །མཚན་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་ཚྭགས་པའི་སངས་རྒྱལ་སོ་སྟུང་དུ་འཛིན་ན།
རབ་འབྱོར་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་བཟུ་སྟེ།

sudbhuti, do not think that the tathagatas, arhats, genuinely perfect buddhas are endowed with the excellent marks.

རབ་འབྱོར་མཚན་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་ཚྭགས་པའི་སངས་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་པར་ཚྭགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་མཛོན་པར་ཚྭགས་པར་སངས་རྒྱལ་པ་མེ

sudbhuti, the tathagatas, arhats, perfectly enlightened buddhas have not attained manifestly perfect buddhahood in unsurpassed, genuinely perfect enlightenment due to their excellent marks.

།རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྟུང་དུ་སེམས། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ལ་ལ་ཞིག་རྣམ་པར་བཤིག་གས།
ཆད་པར་བཏགས་པ་སྟུང་དུ་འཛིན་ན། །རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་མི་བཟུ་སྟེ།

sudbhuti, if you think that those who have embarked on the vehicle of the bodhisattvas have destroyed or fabricated anything, do not see it in that way.

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་རྣམ་པར་བཤིག་པ་འཇམ། །ཆད་པར་བཏགས་པ་མེད་དོ།

for those who have perfectly embarked on the bodhisattvadyana, there is nothing that can be fabricated or discontinued.

།ཡང་རབ་འབྱོར་རིགས་ཀྱི་བྱུངས། །རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གའི་ཁྱད་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དག་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས།

again, sudbhuti, a noble son or daughter may fill world systems as numerous as the sands of the river ganges and offer them with the seven precious substances.

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་གང་ཞིག་ཆོས་རྣམས་བདག་མེད་ཅིང་སྤྱོད་པ་མེད་པ་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་ན་དེ་ཉིད་གཞི་དེ་ལས་བསོད་རྣམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེས་མང་དུ་སྦྱེད་དོ།

if bodhisattvas attain acceptance that all phenomena are selfless and non-arising, they will generate a much greater heap of merit on that basis.

།ཡང་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་མི་བྱའོ།

again, suddbhuti, bodhisattvas should not assume a heap of merit.

།ཆོ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།

senior suddbhuti replied,

བཅོས་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་མི་བྱ་གྱི་ལགས་སམ།

blessed one, do bodhisattvas not acquire a heap of merit?

བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱལ་པ། རབ་འབྱོར་ཡོངས་སུ་གཟུང་མོད་ཀྱིས་ལོག་པར་མི་གཟུང་སྟེ།

the blessed one replied, suddbhuti, although you have possessed it, you do not possess it in any way.

དེས་ན་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ཞེས་བྱའོ།

that is why it is called upholding.

།རབ་འབྱོར་གང་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུད་ནས།

suddbhuti, do you say that the tathagatas come?

བྱོན་ཏམ། བཞེངས་སམ། བཞུགས་སམ། མནལ་བ་མཛད་དེ་ཞེས་དེ་སྐད་ཟེར་ན།

you have come, you have arisen, you are seated, and you are exhausted.

དེས་ན་ངས་བཤད་པ་འདི་དོན་མི་ཤེས་སོ།

thus, they do not understand the meaning of my explanation.

།དེ་ཅི་འདྲི་བྱེད་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གར་ཡང་མ་བཞུད། གར་ནས་ཀྱང་མ་བྱོན་པ་འདི་བྱེད་ཏེ།

suddbhuti, it is because the tathagatas do not go anywhere, and they do not come from anywhere.

དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱེ་བཅོས་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པ་འེམ་ངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ།

that is why it is called the tathagata, the arhat, the perfectly enlightened bud-dha.

།ཡང་རབ་འབྱོར་རིགས་ཀྱི་བྱུངས། རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོ་གང་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སའི་རྩལ་རྣམས་ཇི་སྟོང་ཡོད་པ་དེ་དག་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རྩལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཚྭ་གས་བཞིན་དུ་ཕྱེ་མ་

again, suddbhuti, if any noble son or daughter were to split up as many dust particles as there are in the world systems of the great trichiliocosm, like a collection of smallest particles,

རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྟོན་དུ་སེམས། རྩལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཚྭ་གས་དེ་མང་བ་ཡིན་ནས།

suddbhuti, do you think that this collection of smallest particles is great?

བཅོམ་ལྷན་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་དེ་ལྟ་ལགས་ཏེ།

so it is, blessed one, replied subhuti.

རྩལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་ཚྭ་གས་དེ་མང་བ་ལགས་པོ།

the number of such particles is much greater.

།དེ་ཅི་འདྲ་དུ་ཞེ་ན།

why is that?

བཅོམ་ལྷན་འདས་གལ་ཏེ་ཚྭ་གས་ཤིག་མཆིས་པར་བྱ་རྒྱུ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཞེས་བཀའ་མི་སྣལ་བའི་སྒྲ་དུ་འོ།

because, blessed one, if there were an assembly, you would not declare it to be a collection of smallest particles.

།དེ་ཅི་འདྲ་དུ་ཞེ་ན།

why is that?

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཚྭ་གས་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུངས་པས་གསུངས་པའི་སྒྲ་དུ་སྟེ།

it is because the thus-gone one has taught that the aggregates of the smallest particles do not exist.

དེས་ན་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཞེས་བགྲིལ།

that is why it is called a collection of smallest particles.

།དེ་བཞིན་གཤམ་གསུངས་པས་སྟངས་གསུམ་གྱི་སྟངས་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཁམས་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུངས་པས་གསུངས་ཏེ།

the thus-gone one has said that the world systems of the great trichiliocosm are devoid of elements.

དེས་ན་སྟངས་གསུམ་གྱི་སྟངས་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བགྲིལ།

that is why it is called the trichiliocosm.

།དེ་ཅི་འདྲ་དུ་ཞེ་ན།

why is that?

བཅོམ་ལྷན་འདས་གལ་ཏེ་ཁམས་ཤིག་མཆིས་པར་བྱ་རྒྱུ་ན། དེ་ཉིད་རིལ་པོར་འཛིན་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲ་དུ་འོ།

because, blessed one, if elements were present, they would be held in high regard.

།དེ་བཞིན་གཤམ་གསུངས་པས་རིལ་པོར་འཛིན་པར་གང་གསུངས་པ་དེ་འཛིན་པ་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུངས་པས་གསུངས་ཏེ།

the thus-gone one has taught that anything that is grasped as a whole is not grasped.

དེས་ན་རིལ་པོར་འཛིན་པ་ཞེས་བགྲིལ།

that is why we call them held in high regard.

ཁཚམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། རབ་འབྱོར་རིལ་པོར་འཛིན་པ་ཉིད་ནི་ཐ་སྟོན་དེ།

the blessed one replied, sudbhuti, grasping at a singular thing is an conventional expression.

ཚམ་དེ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ན། དེ་ཡང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་ཆོས་ཀྱིས་བརྒྱུད་པ།

since that phenomenon is indescribable, even childish ordinary beings grasp it.

ཁབ་འབྱོར་གང་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྟོན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་ཏུ་ལྟ་བར་གསུངས་ཏེ།

sudbhuti, if someone were to say that the tathagatas have taught that there is a view of self,

དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། མྱོག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བར་གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་ན།

the tathagata has said that there are views of sentient beings, views of living creatures, and views of persons.

རབ་འབྱོར་དེ་ཡང་དག་པར་སྒྲུ་བས་སྒྲུ་བ་ཡིན་ནམ།

sudbhuti, are you speaking with a genuine teaching?

རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ།

no, blessed one, it does not, replied subhuti.

ཁབ་དེ་བར་གཤེགས་པ་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ།

bliss-gone one, that is not the case.

ཁི་ཅི་འི་སྟོན་དུ་ཞེ་ན།

why is that?

བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་ཏུ་ལྟ་བར་གང་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བ་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་འི་སྟོན་དུ་སྟེ།

blessed one, it is because the thus-gone one has taught that believing in a self is devoid of any view.

དེས་ན་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཞེས་བགྱིའོ།

that is why it is called the view of self.

ཁཚམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལྟ་བར་བྱ་མོས་པར་བྱ་སྟེ།

the blessed one replied, sudbhuti, those who have embarked on the vehicle of the bodhisattvas should understand, consider, and be intent on all phenomena in this way.

ཅི་ནས་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་ལ་ཡང་མི་གནས་པ་དེ་ལྟར་མོས་པར་བྱ་འོ།

they should develop conviction in such a way that they do not dwell on any notion of phenomena.

།དེ་ཅི་འི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

why is that?

རབ་འབྱོར་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤམ་པས་གསུངས་པ་འི་ཕྱིར་ཏེ།

sudbhuti, it is because the conception of phenomena as phenomena and phenomena has been taught by the tathagata to be devoid of conceptions.

དེས་ན་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་འོ།

that is why it is called the perception of phenomena.

།ཡང་རབ་འབྱོར་བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའ་མེས་ས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་གིས་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་ཅིང་གངས་མེད་པ་དག།

again, sudbhuti, there are countless, innumerable world systems in which great bodhisattva beings

འོ་ཤི་ཆེ་སྒྲ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས།

filled with the seven precious substances,

འོ་གས་ཀྱི་བྱེད་སྤྱོད། འོ་གས་ཀྱི་བྱེད་སྤྱོད་གས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ལས་ཐ་ན་ཆོག་བཞི་པའི་ཆོག་སུ་བཅད་པ་ཅོས་སྒྲངས་ནས།
འཛིན་ཏུ། གྲོག་གས། ཀྱུ་རྒྱུ་བ་པར་བྱེད་དས། གཞན་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ན།

a noble son or daughter who receives even one four-line verse from this transcendent perfection of wisdom, retains it, reads it, masters it, and teaches it extensively to others,

དེ་ཉིད་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་གངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་དོ།

it is on this basis that immeasurably and unfathomably much merit has been generated.

།ཇི་ལྟར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྦྱོན་ཅེ་ན།

how do bodhisattvas teach it?

ཇི་ལྟར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་མི་སྦྱོན་པ་བཞིན་དུ་སྟེ།

it is like not teaching correctly.

དེས་ན་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྦྱོན་པ་ཞེས་བྱ་འོ།

that is why it is called authentic instruction.

།སྐར་མ་རབ་འབྱོར་མེ་དང་། །སྒྲ་མ་ཟེལ་པ་རྒྱ་བྱར་དང་། །མི་ལས་སྟོག་དང་སྤྲིན་ལྟ་བུར། །འདུས་བྱས་དེ་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ།

one should view the compounded as if it were stars, constellations, lamps, magical displays, bubbles, dreams, lightning, and clouds.

།བཙུང་ལྟ་བུ་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་དེ་ཅས་བཀའ་སྤྲུལ་ནས།

when the blessed one had thus spoken,

གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེད་ག་དང་། འཁོར་བཞི་པ་དག་སྤྱོད་དང་། དག་སྤྱོད་མ་དང་། དག་བསྟེན་དང་།
དག་བསྟེན་མ་དེད་ག་དང་། ལྷ་དང་། མི་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། རྒྱ་ཐར་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡི་རངས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་མཐོན་པར་བསྟོད་དོ།

the elder sudbhuti, the bodhisattvas, and the fourfold retinue of bhiksus, bhik-
sunis, upasakas, and upasikas, as well as the world with its gods, humans,
asuras, and gandharvas, rejoiced and praised what the blessed one had said.

།འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རྣམས་ཏུ་བྱིན་པ་རྫོང་གཙོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྫོགས་སོ། །།

this completes the noble great vehicle sutra destroyer of the vajra in the per-
fection of insight.